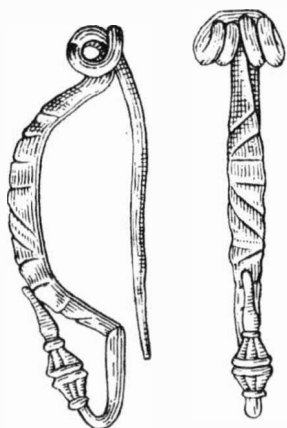

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1972

BRNO 1973

Dvojice náhrobních kamenů s erby pánů ze Zástřizel se nachází před presbytářem kostela, v ose lodi. Po jejich vyzdvížení se objevila vrstva zásypu, který obsahoval jednotlivé lidské kosti (ze 2—3 jedinců), dřeva z rakví, zlomky zeleně glazurované keramiky apod. V částečně zachovalém hrobovém sklípku byla nalezena kostra muže ve stáří 40—50 let. Pozůstatky rakve nalezeny nebyly. Západním směrem byly odkryty ztrouchnivělé zbytky rakve, ve které ležela silně strávená kostra, jejíž pohlaví a věk nebylo možno určit (lebka byla zničena recentním výkopem, vedeným z boku pod náhrobní kámen). Orientace této kostry byla v souladu s delší osou kostela, kdežto první byla z tohoto směru vychýlena, zato však odpovídala magnetické ose VZ (tab. 53 : 1). Tento fakt, spolu s dalšími detaily, svědčí o tom, že kostra ve hrobovém sklípku je starší a lze ji vztáhnout k některé ze starších stavebních etap kostela. Výzkum prokázal, že oba zástřizelské náhrobky jsou v druhotném uložení a byly takto umístěny až v době poslední zásadní přestavby kostela, v 18. stol.

Vzhledem k otázce stáří kostela sv. Jakuba je nutno ještě připomenout poznatek, vyplývající z ohledání struktury jeho zdiva, ke kterému došlo při příležitosti opravy v roce 1972. Na více místech byly pozorovány v cihlovém zdivu 18. stol. druhotně použité kamenné kvádry (tab. 53 : 2).

Konečně několik desítek metrů sz. od kostela, v trati „Jablonné“ byly zjištěny dobře patrné stopy zaniklé osady a nasbíráno množství střepového materiálu, předběžně datovaného do 11.—14. stol. Ústní tradice hovoří zde o zaniklé vsi Jablonná, kterou však v písemných pramenech nelze doložit. Jméno polní trati je však také možno dávat do spojitosti s obchodní stezkou pravěkého stáří, která tudy procházela. Archeologická zjištění nyní spíše podporují myšlenku, že zde stál původní Roštín (fara již r. 1261).

Feststellungsgrabung in der Kirche des Hl. Jakobs bei Roštín (Bez. Kroměříž). In der Kirche des Hl. Jakobs bei Roštín hat man eine Untersuchung der Gruft der Herren von Zástřizly unternommen (Grabsteine aus der Mitte des 16. Jahrhunderts). Abgedeckt wurde ein Männerskelett im Alter von 40—50 Jahren, im Grabkeller bestattet, und ferner dann ein stark gestörtes Skelett in einem lose eingegrabenen Sarg. Das Alter und Geschlecht konnten in diesem Falle nicht festgestellt werden. Das Grab im Kellerraum scheint allen Umständen nach älter zu sein. Die Grabung bewies, dass die Grabsteine in sekundärer Lage sind, vermutlich aus der Zeit des letzten grundsätzlichen Kirchenbaues (18. Jahrhundert). Die sekundär benützten Steinquader in dem Ziegelgemäuer der Kirche zeugen von einem viel älteren Vorgänger, zu dem offensichtlich auch die mittelalterliche Dorfwüstung aus dem 11.—14. Jahrhundert gebunden ist, welche unweit der Kirche festgestellt wurde. Es handelt sich vielleicht um den Vorgänger des heutigen Roštín.

VÝZKUM NA „KLÁŠTERCE“ U POHOŘELIC ROKU 1972 (okr. Břeclav)

JOSEF UNGER, Regionální muzeum, Mikulov

V letních měsících roku 1972 proběhla třetí a závěrečná etapa výzkumu na lokalitě „Klásterka“ u Pohořelic, který provádělo Regionální muzeum v Mikulově ve spolupráci s Archeologickým ústavem ČSAV v Brně. Výzkumem byly odkryty a prozkoumány zbytky základů románského kostela a větší část hřbitova, který se rozprostíral kolem. Půdorys byl vymezen pruhem suti, sestávající z úlomků kamenů, malty a kostí. Po sejmutí suti byl nalezen pruh valounů a lomového kamene. Valouny byly u okraje pruhu skládány tak, že jejich delší osa byla kolmo k pruhu suti. Takto byl vymezen celý půdorys kostela, tj. apsida, chór a loď mimo západní uzavření lodi, které se nedochovalo. Sacristie na severní straně apsidy a chóru byla vymezena pruhem suti zcela jiného charakteru. Výzkumem v poslední etapě byly ověřeny stratigrafické poměry na lokalitě, které jsou velmi složité, protože výzkumem je doloženo osídlení lidem s volutovou kulturou, kulturou nálevkovitých pohárů, únětickou kulturou, velatickou kulturou a Slovany ve starší a potom mladší době hradištní. Na mladohradištní osadu navázala vesnice středověká. Vzhledem k nepříznivým podmínkám pro výzkum sídlištních objektů (spodní voda ze Starého rybníka) bylo od dalšího výzkumu na lokalitě upuštěno. Současně se projednává památková ochrana objektu a jeho zabezpečení.

Grabung auf „Klásterka“ bei Pohořelice im Jahre 1972 (Bez. Břeclav). In den Sommermonaten des Jahres 1972 verlief die dritte und Schlussetappe der Grabung auf „Klásterka“ bei Pohořelice. Bei der Grabung wurden Überreste der Grundmauern einer romanischen Kirche und der Grossteil eines Gräberfeldes abgedeckt und untersucht. Bei der Grabung der letzten Etappe waren die stratigraphischen Verhältnisse auf der Lokalität beglaubigt worden, welche sehr kompliziert sind, denn

durch die Grabung ist eine Besiedlung mit Volutenkeramik, der Trichterbecher-, der Úněticer-, der Velaticer-Kultur und von Slawen aus der älteren und jüngeren Burgwallzeit belegt. An die jungburgwallzeitliche Niederlassung schliesst ein mittelalterliches Dorf an.

ZJIŠŤOVACÍ VÝZKUMY V PŘIBICÍCH

(okr. Břeclav)

JOSEF UNGER, Regionální muzeum, Mikulov

V návaznosti na archeologický výzkum lokality „Klásterka“ u Pohořelic byl v Přibicích proveden zjišťovací výzkum na třech místech.

Uvnitř a v těsné blízkosti stojícího románského kostela sv. Jana Křtitele bylo položeno několik sond, aby byl zjištěn původní půdorys a další stavební fáze. Výzkum ukázal, že původní je apsida, chór a loď. Ve druhé stavební fázi byla přistavěna sacristie a v třetí stavební fázi byl přistavěn opěrný pilíř na jihovýchodní straně apsidy, dnešní věž a přístavek před dnešním jižním vchodem. Sondou uvnitř kostela byly zjištěny tři vrstvy maltové podlahy nad sebou. Horní maltová podlaha byla vlastně lůžkem pro cihlovou podlahu, z níž cihly byly odstraněny.

Na návsi před domem č. 50 byla prozkoumána jáma. Pod vrstvou humusu a recentní navážky se rýsovala jáma o průměru 3 m, hluboká 2,5 m. Ve vrstvách různě zbarvené hlíny, mazanice, strusky a kamenů byly nalezeny střepy středověké keramiky, zvířecí kosti, silně korodovaná mince a úlomky skleněných nádob. Předběžně lze nálezy datovat do 14. stol.

V bývalé farní zahradě byla odkryta část vodovodního potrubí, aby byl získán materiál pro datování tohoto zařízení. Bylo zjištěno, že jednotlivé keramické trubky do sebe dobře zapadají. Potrubí bylo uloženo v jílovém lůžku. Nalezené střípky keramiky v zásypu lze datovat do počátku novověku.

Feststellungsgrabungen in Přibice (Bez. Břeclav). Innen und in nächster Nähe der bestehenden romanischen Kirche des Hl. Johannes des Täufers hat man einige archäologische Suchgräben gelegt, durch die der ursprüngliche Grundriss der Kirche, aus einer Apside, dem Chor und Schiff gebildet, festgestellt wurde. Durch die Sonde im Inneren der Kirche wurden drei Schichten von Mörtelfussböden festgestellt.

Auf dem Dorfplatz wurde eine 2,5 m tiefe Grube im Durchmesser von 3 m untersucht. In der Aufschüttung der Grube fand man keramisches Material und Bruchstücke von Glasbechern aus dem 14. Jahrhundert.

Im einstigen Pfarrgarten wurde der Teil einer Wasserleitung freigelegt, welche in den Beginn der Neuzeit datiert wird.

VÝZKUM ZANIKLÉ STŘEDOVĚKÉ VESNICE KONŮVKY NA SLAVKOVSKU (OBEC HERŠPICE)

(okr. Vyškov)

DAGMAR ŠAUROVÁ, Městské muzeum, Slavkov u Brna

(Tab. 54—55; tab. 56: 1)

Systematický výzkum zaniklé středověké vesnice Konůvky v katastru obce Heršpice u Slavkova pokračoval roku 1972 objasněním půdorysné situace v severním cípu lokality.

Zjištěna byla středověká cesta, směřující sem od hlavních komunikací (Rašovice, Křižanovice, Slavkov) a vedená galeriově po svahu podél údolí, zřejmě proto, aby se vyhnula někdejší mokřinám při potoku.

Odkryt byl domový půdorys č. 7, typově zcela shodný se všemi předchozími, odlišný však nálezovým obsahem.

Údolí se v těchto místech stáčí poněkud k západu a břeh potoka je tu vyšší než v sídlištním centru, takže mohylovité vyvýšeniny, ukrývající domové destrukce, byly velice zřetelné. Objekt vybraný k výzkumu byl předem výškově zaměřen a na základě zkušeností z předchozích let se předem podařilo vypočítat rozsah hledaného půdorysu a jeho orientaci v terénu.

Vycházeli jsme při tom z těchto poznatků: vrchol vyvýšeniny ukrývá vždy zborcenou kopuli pece, tato pec má čtvercový nebo obdélný základ a stojí vždy při zdi — ne však v rohu — některé

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1972

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19

Odpovědný redaktor: Akademik Josef Poulik

Redaktoři: Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Řihovský

Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá

Kresby: Doc. dr. B. Klíma, M. Bálek, A. Životská

Na titulní obálce: laténská spona z Rajhradu

Tiskem: Grafia, n. p., Brno, provozovna 04, Gottwaldova 21

Evidenční číslo ÚVTEI—73332

Vydáno jako rukopis — 450 kusů — neprodejně